

Röportaj / Interview

Şerife Deniz **Ulueren**

serifel@serfed.com

Fotoğraf Portreler / Photo Portraits

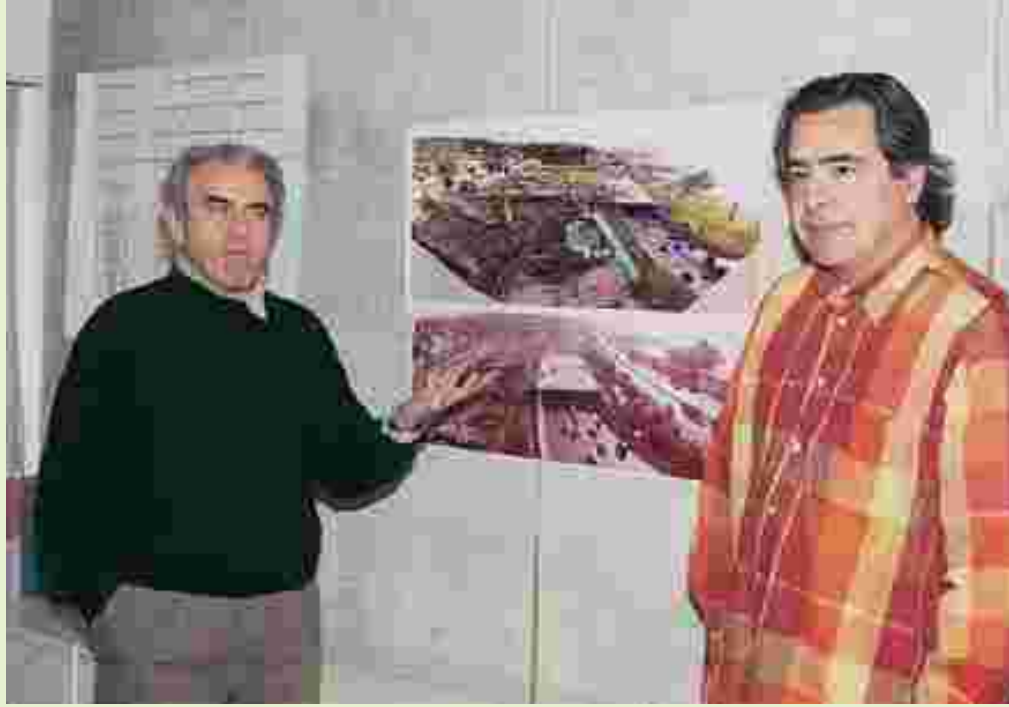
Tamer **Budak**Urban Architecture, Urban Texture
Award goes to Izmir

Kent Mimarisi Kent Dokusu Ödülü

<Zmir'in

Aydın Doğan Vakfı tarafından düzenlenen, 2005 "Kent Mimarisi, Kent Dokusu" ödülünü, İzmir Konak Meydanı Projesi ile Ersen Gürsel, Kastamonu Tarihi Kent Dokusu İyileştirme Projesi ile Enis Yeter paylaştı.

2005 "Urban Architecture, Urban Texture" Award organized by Aydın Doğan Foundation was shared by Ersen Gürsel with Izmir Konak Square Project and Enis Yeter with Kastamonu Historical Urban Texture Improvement Project.

Ersen Gürsel ve Haluk Erar
Ersen Gürsel and Haluk Erar

Yarım asır sonra yenilenen

İzmir Konak Meydanı

Dönemin İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı merhum Ahmet Piriştina'nın, körfezin temizlenmesi, kıyıların yeni baştan düzenlenmesi ve tarihi saat kuleli Konak Meydanı'nı İzmirlilere görsel ve kullanım açısından rahat bir şekilde sunmak en büyük arzusuydu. 2002 yılında Piriştina, Piere'den başlayıp Varyant çıkışına kadar olan 200 bin metrekarelik bir alanı İstanbullu mimarlar Ersen Gürsel ve Haluk Erar'ın ekibi Epa Mimarlık Proje grubuna teslim etmişti. Ama nereden bilecekti Başkan Ahmet Piriştina sevdiği İzmir'inin ölümünden neredeyse bir yıl sonra Kent Mimarisi ödülünü alacağını.

Tarihi Saat Kulesi, Kemeraltı çarşısı, Konak Meydanı ve kuşları, iskelesi, sürekli doldurulan denizi, sıcacık insanları, kumrusu...Daha sayamayacağım öylesine güzellik ve anılarla dolu ki İzmir benim için. Kent Mimarisi ödülünü aldığını duyduğumda ne kadar sevindim, gururlandım. Yıllarca yaşadığım kent her geçişimde yeni bir kimlik bulma çalışmasıyla sürekli değişiyordu. Tam yarım asır sonra kente kimliğini ve ödülü kazandıran mimarlar Ersen Gürsel ve ortağı Haluk Erar'ın kapısını çaldım, İstanbul Moda'da. Gülen yüzler, belli ki güçlü ve bütünleşmiş bir ekipti Epa Proje Grubu. Yitirilmiş kamusal alanı İzmirli'lere yeniden nasıl iade ettiklerini ben sordum onlar anlattı.

Izmir Konak Square renovated after half a century

It was the greatest wish of late Ahmet Piriştina, Metropolitan Mayor of Izmir then, that the bay was cleaned, the coasts were re-developed and Konak Square with the historical clock tower was presented to inhabitants of Izmir comfortably in terms of looks and usage. In 2002, Piriştina handed over an area of 200 thousand square meters from Piere to Varyant exit to Epa Architectural Project Group of architects from Istanbul, Ersen Gürsel and Haluk Erar. But how was Mayor Ahmet Piriştina to know that Izmir he loved would receive the urban architecture award almost one year after his death.

Historical Clock Tower, Kemeraltı Market, Konak Square, its birds, ferry docks, continuously filled sea, warm people, its "kumru" sandwich. Izmir is so full of beauties and memories I'm unable to list here. I was so happy and proud when I heard that it received the Urban Architecture Award. The city I lived in for years kept on changing with a new identity search effort every time I passed through. I knocked on the door of architects in Istanbul, Moda of Ersen Gürsel and his partner Haluk Erar who allowed the city to gain identity and the award, exactly half a century later. Smiling faces; obviously Epa Design Group was a powerful and integrated team. I asked them and they told me about how they gave back the lost public space to people of Izmir.

Şerife Deniz: 200 bin metrekarelik bir alan kimlerle ve nasıl hazırlandınız projeye?

Ersen Gürsel: Projeye, mimarlar, şehir plancıları, tarihçiler, Sosyal Bilimci, Aydınlatma Uzmanları, Statik Mühendisler, Peyzaj Mimarı, Sanatçılar ve Modelcilerden kurulu geniş bir kadro tarafından hazırlandık. 2002 Nisan -Ağustos ayları arası yaklaşık 6 ay projenin çizim aşaması sürerken, 2002 Eylül ve 2003 Ekim arası uygulama çalışmalarıyla geçti. Hayata geçirilmesi yıl sonuna kadar sürdü. Konak Meydanı eski izleri üzerinde yeniden inşa edildi.

Ş.D: Kent hayatına yeniden kazandırırken nasıl bir yol izlediniz?

E.G: Önce kentin tarihini anlatan sosyal, kültürel kitaplar, kentin

kuruluşundan Cumhuriyet öncesine, kentin yakılması ve yeniden yapılandırma planlama çalışmalarına kadar, 1955 ve 1957'de yok oluşu belgeleyen yazılar değerlendirildi. 1951-2000 arası tüm yarışma projelerini inceledik.

Ş.D: Projenin hedefi neydi?

E.G: Konak Meydanı'nın kent tarihi içindeki sosyal, idari ve siyasi kimliği, kent yaşamındaki güncel işlevleri bu projenin strüktürünün belirleyicileri olmuştur. Bu nitelikleriyle Konak Meydanı; yarım asır sonra yeniden kamusal alan tanımı kapsamında projelendirilmeliydi. Özellikle, meydanı eski izleri üzerinde inşa ederek meydanın denizle buluşmasının sağlanması ve tarihsel kimliğine süreklilik kazandırılması ile Sarıkışla Alanı belleğinin

günümüze taşınmasına olanak veren Kent Tarihi Parkı düzenlemesi olarak özetlenebilir.

Ş.D: Haritalarla ne oluşturmak istediniz?

E.G: Kent Tarihi Parkı içinde üzerinde yürünebilen iki adet seramik, mozaik harita yapıldı. Tasarım ve uygulaması seramik sanatçısı Tüzüm Kızılçam'a ait bu sanat eserleri, 12m X 12m liktir. Biri İzmir antik kent haritası diğeri ise İzmir Körfezi planıdır. Harita aracılığı ile, insanların mekan ve yön tanımına katkıda bulunmasını amaçladık. Mozaik haritalar üzerinde insanlar dolaşabiliyor ve yaşadıkları semtleri bu harita üzerinden, eski İzmir kalıntıları arasından yönlerini bulabiliyorlar.

“Hedefimiz görsel ve fiziki açıdan Konak Meydanı'nı denize bağlamaktı”

“Our aim was to connect Konak Square to the sea visually and physically”

Ş.D: An area of 200 thousand square meters. With whom and how did you get prepared for the Project?

E.G: We prepared with a wide staff comprising Architects, Urban Planners, Historians, Social Scientists, Lighting Specialist, Structural Engineers, Landscaping Architects, Artists and Model Makers for the Project. Approximately six months from April to August 2002 was the drawing phase of the Project and application work took from September 2002 until October 2003. Its launching took until the end of the year. Konak Square was rebuilt on its old traces.

Ş.D: What path did you pursue when you brought it back to city life?

E.G: First of all, social and cultural books describing the history of the city from founding of the city until pre-Republic, burning of the city and restructuring planning efforts; writings documenting disappearance in 1955 and 1957 were evaluated. We reviewed all contest projects between 1951-2000.

Ş.D: What was the aim of the Project?

E.G: The social, administrative and political identity in the city's history and the daily functions in urban life

of Konak Square were the determinants of the structure of this project. With these qualities, Konak Square should be designed again under the scope of public space definition. Specifically, it can be summarized as allowing the square to meet the sea by building it on its old traces and allowing its historical identity to gain continuity and Urban Historical Park development allowing the memory of Sarıkışla Field to be carried to the present.

Ş.D: Çevreyi keşfetmek ve güzergahları belirlemek için nasıl bir yol izlediniz?

E.G: Günlerce İzmirliyle birlikte yağmurlu ve güneşli havalarda çevrede tespitler yaptık, dolaştık. Karşıyaka'dan deniz aracı ile Konak İskelesine oradan Kemeraltı'ndan iskeleye yöneldik. Kordondan iskeleye oradan Cumhuriyet Bulvarı'na bir aşağı bir yukarı yürüdük. Konak çevresindeki yüksek binaların çatılarından insanların hareketlerini fotoğraflarla izledik.

Ş.D: Bu projede sizin dışınızda kimler görev aldı?

E.G: Epa Proje grubunda ortağım Haluk Erar, şehircilik uzmanı Mimar Güven Birkan, şehir planlayıcısı Oya Erar, mimar Nihal Keskintaş, tarihçi Fikret Yılmaz ve Özen Eyüce, Art direktör Gürel Yontan, Heykeltıraş Bihrat Mavitan, seramik sanatçısı Tüzüm Kızılçam, inşaat mühendisi Tevfik Seçer, elektrik yüksek mühendisi Ergun Ekin, Peysaj raporu Prof. Ahmet Yıldızcı, Belediye danışmanları Prof.Dr. Doğan Kuban ve sanat tarihi doktoru Murat Katoğlu ile ortaklaşa yaptık.

Ş.D: İzmir'e kalite gelmiş oldu değil mi?

E.G: Bu çalışma rahmetli Ahmet Pıştina'nın başladığı, İzmir Belediyesi'nin kıyıları kent halkına kazandırma projesinin bir devamıdır.

Geniş alan üzerinde yapılan yeşil alan düzenlemeleri ile, Cumhuriyet Bulvarı'nın herhangi bir yerinden veya meydan üzerinden, kıyı kesimi – denizi görmek mümkündür. Eski Konak Meydanı, Cumhuriyet Bulvarı ve çevresi, yeşil park alanları yeniden açık alan olarak yapılandırıldı. İzmir kent halkının, kendilerine ait bu mekanın yeniden kazanılması ve kullanılmasından mutlu olduklarını sanıyorum.

Ş.D: What did you want to do with maps?

E.G: Two walk-on ceramic mosaic maps were built in the Urban History Park. These artworks designed and applied by ceramic artist Tüzüm Kızılçam are 12m X 12m. One is İzmir's antique town map, the other is the plan of İzmir Bay. We sought the contribution of people to space and direction identification through the map. People can go around over these mosaic maps and they can identify the neighborhoods they live in on this map and they can find their directions through old İzmir remnants.

Ş.D: What did you choose to do for discovering the environment and identifying the roots?

E.G: We made surveys and walked with people of İzmir on rainy and sunny days. We went from Karşıyaka to Konak Ferry Docks from the sea and then we walked from Kemeraltı to the Ferry Docks. We walked up and down from Kordon to Ferry Docks and then from there to Cumhuriyet Boulevard. We monitored the movements of people from the roofs of high buildings around Konak by photographs.

Ş.D: Who else took part in the project beside you?

E.G: We did in together with, from Epa Design Group, my partner Haluk Erar, urban specialist Architect Güven Birkan, Urban Planner Oya Erar, Architect Nihal Keskintaş, historian Fikret Yılmaz and Özen Eyüce, Art Director Gürel Yontan, Sculptor Bihrat Mavitan, Ceramic Artist Tüzüm Kızılçam, Civil Engineer Tevfik Seçer, Electrical Engineer, Ergun Ekin, M.S., landscaping report by Prof. Ahmet Yıldızcı, Municipality Consultants Prof.Dr. Doğan Kuban and Doctor of Art History Murat Katoğlu.

Ş.D: Did quality arrive at İzmir?

E.G: This effort is the continuation of the project of allowing the shores to be enjoyed by the people of the city by İzmir Municipality, started by late Ahmet Pıştina.

With the green space developments on a wide area, it is possible to see the coast – the sea from any point on Cumhuriyet Boulevard or on the Square. The old Konak Square, Cumhuriyet Boulevard and its surroundings, green spaces were restructured as public spaces. I believe that the people of the city of İzmir are happy that they won and are able to use this space that belongs to them.

“Anonimleşmekten
öznelleşmeye
geçen süre
gerçekten çok
önemli”

“The period
elapsing from
anonymity to
subjectivity is
really very
important”

Ş.D: Böyle bir geçiş kolay olmasa gerek.

E.G: Kamusal bir alan üzerinde yapılan proje çalışmalarında, tasarımı belirleyen nesnel koşulların yoğunluğu ile anonimleşen istekleri öznelleştirmeye dönüştürmek oldukça zordur ve uzun bir süre gerektirir. Tasarımcının bu süreçte harcadığı enerjiyi telafi edecek kamuoyu desteğine her zaman ihtiyacı vardır. Projelendirme sürecinde yaptığımız konuşmalar ve tartışmalarda, çağdaş yorumlara öncelik vererek; tasarımda özgün olanı bulmaya çalıştık.

Ş.D: Mimar olarak dış cephede birkaç bina projenizde seramik tercih etmişsiniz, neden?

E.G: Seramiğin fiziki yapısı ile, uygulama tekniğindeki gelişmeler bizleri binaların dış cephelerinde bu malzemeyi daha fazla kullanmaya yöneltti. Cephe malzemesi olarak kullandığımızda, yapının dış etkenlere karşı dayanıklılığı artıyor. Görsel açıdan ise, bina cephelerinin ışık – gölgeye karşı duyarlılıkları zenginleşiyor, yüzeylerde günün her saatinde farklılıklar oluşuyor ve binalarımız renkleniyor. Proje grubu olarak seramiği, yapıların dış cephelerinde yaklaşık on yıldan beri kullanıyoruz.

Ş.D: Elinizdeki son proje nedir?

E.G: Antalya’da bir otel inşa ediyor. Rusya Volgograd kentinde bir çarşı projesi hazırlıyoruz.

Ş.D: Such a transition was not easy I guess?

E.G: It is quite hard to transform anonymized wishes into subjectivity with the concentration of objective requirements defining design in design work performed on a public area and it requires quite a long time. The designer always needs the public support to compensate for the energy he/she spends during this process. In our meetings and discussions during the design stage, we tried to find what is original in design, giving priority to contemporary interpretations.

Ş.D: You have chosen ceramic on outer elevations in some of your building designs as an architect. Why?

E.G: The physical structure of ceramic and the advances in the application technique directed us to use this material more in the outer elevations of buildings. When we use it as elevation material, the building’s strength against external factors is enhanced. Visually, light – shade sensitivity of building façades is enriched, variations occur on surfaces every hour of the day and our buildings gain color. As design group, we use ceramic on the outer elevations of buildings for approximately ten years.

Ş.D: What is the latest project you have?

E.G: A hotel in under construction in Antalya. We are preparing a shopping center project in Volgograd, Russia.

Ş.D: İzmir'den sonra İstanbul için proje düşünüyor musunuz?

E.G: Bir yığın sorunlar yumağı olan İstanbul yaşadığımız kent üzerine bir şey yapma olanağımız yok gibi. Proje çalışmaları yüklenici firmalar aracılığı tarafından geldiği sürece, bu kentin konumuna yakışır, kaliteli ve özgün tasarımlar üretmenin kolay olmadığını düşünüyorum.

Ş.D: İstanbul'da düşünülen kıyı kazandırma proje yeri neresidir?

E.G: İstanbul kent merkezindeki tarihi liman kıyı kesimi kent halkına kapalıdır. İstanbul kent halkının, Gülhane Parkı'ndan Fındıklı Parkı'na kadar yaklaşık 2 km. yol boyunca, denizle olan ilişkileri ya duvarla, ya araçlarla ya da binalar veya depolarla kesilmiştir. Hala bunun farkında değiliz!

Ş.D: İnsanlar yaşadıkları coğrafyayı tanıyorlar mı?

E.G.: Maalesef yerel yöneticiler, yaşadıkları, yönettikleri kentin doğal ve kültürel coğrafyasını bilmiyorlar ve yapay kimlik arayışlarını hayal projeleriyle gündeme getiriyorlar. Örneğin, Beyoğlu Belediyesi Tophane gibi eski bir limanın ve meydanın var olduğunu, ilçe merkezinin buradan denize ve deniz yoluyla Marmara'ya açıldığını farkında olup olmadıklarını merak ediyorum.

Ş.D: Are you planning a project in İstanbul after Izmir?

E.G: It looks like there is no chance to do something on İstanbul, the city we live in, which is a ball of problems. As long as design work comes from contractors, I don't think it is possible to generate original designs of quality compatible with the position of this city.

Ş.D: What is the location of coastal development project contemplated for İstanbul?

E.G: The historical harbor coast sector in the center of İstanbul is closed to the people of the city. The connection of people of city of İstanbul to the sea for approximately 2 km along the road from Gülhane Park to Fındıklı Park is cut off either by walls, vehicles or buildings or warehouses. We're still not aware of this!

Ş.D: Do people know the geography they live in?

E.G.: Unfortunately local administrators don't know the natural and cultural geography of the city they manage and they seek identity by projects of imagination. For instance, I wonder if Beyoğlu Municipality is aware that there is an old port and square like Tophane, that the district center opened to the sea from here and to Marmara through the sea.

“İzmir'den sonra
İstanbul'a da kıyı
kazandırma
projeleriyle kalite
getirebiliriz.”

“We can bring
quality to İstanbul
too, after Izmir,
with coast
development
projects”

